

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Vládě České republiky se předkládá návrh usnesení vlády České republiky k Vládnímu plánu financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016 - 2025 (dále jen „usnesení“).

Cílem Vládního plánu financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016 - 2025 (dále jen „Vládní plán“) je zajistit pokračování finanční podpory záměrů komplexně řešených bezbariérových tras ve městech a obcích předkládaných v rámci *Národního rozvojového programu mobility pro všechny* (dále jen „Program mobility“) v letech 2016 - 2025. Program mobility vláda vzala na vědomí svým usnesením ze dne 14. července 2004 č. 706 a poté usnesením ze dne 26. března 2008 č. 292 vzala na vědomí jeho aktualizovanou verzi.

Financování Programu mobility je v současné době podle usnesení vlády České republiky ze dne 14. července 2004 č. 706, ve znění usnesení ze dne 26. března 2008 č. 292, zajištěno v rámci nyní platného Vládního plánu financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny, který vstoupil v platnost v roce 2005 s termínem ukončení financování v roce 2015.

Požadavek předložit vládě usnesení, které by zajistilo pokračování financování Programu mobility až do roku 2025, vyplývá z usnesení Vládního výboru pro zdravotně postižené občany ze dne 8. dubna 2014, které tento úkol uložilo výkonnému místopředsedovi Vládního výboru pro zdravotně postižené občany a ministroví vlády pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu s termínem do 30. června 2014. Důvodem pro pokračování finančního zajištění Programu mobility i v následujícím období je zejména skutečnost, že celá řada budov veřejných institucí a služeb zůstává pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace stále nepřístupná. Jedná se zejména o budovy úřadů, škol, sociálních a zdravotních služeb, které byly postaveny v době, kdy povinnost zajistit bezbariérové užívání staveb ještě nebyla uložena zákonem.

Česká republika je rovněž bohatá na kulturní dědictví. Mnoho center měst se dochovalo ve své historické podobě, 250 z nich je chráněno státní památkovou péčí a 5 je zapsáno na seznamu UNESCO. Přestože je zpřístupňování těchto objektů a prostranství komplikované, existují již architektonická řešení, která alespoň částečně zpřístupnění takovýchto staveb umožňují.

Uvedená charakteristika vede k závěru, že v České republice stále existuje značná potřeba investic do komplexního řešení svobodného pohybu obyvatelstva ve městech a obcích. Počet obyvatel, kteří mají sníženou schopnost pohybu či orientace, a to jak krátkodobě či dlouhodobě, je odhadován na 1/3 populace České republiky. Zahrnuje osoby s pohybovým, zrakovým, sluchovým a mentálním

postižením, osoby pokročilého věku, těhotné ženy, osoby doprovázející dítě v kočárku nebo dítě do tří let.

Povinnost odstraňovat překážky a bariéry bránící přístupnosti budov (škol, úřadů, zařízení zdravotních služeb, obytných budov, atd.), včetně dopravních sítí a dopravy, vyplývá pro Českou republiku rovněž z ustanovení čl. 9 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením.

Práce na přípravě novelizace Programu mobility a přijetí nového Vládního plánu byly zahájeny na jaře roku 2013. Členové Řídícího výboru Programu mobility byli požádáni o předložení námětů a připomínek k novému fungování programu. Za tímto účelem byla následně vytvořena pracovní skupina složená z vybraných členů Řídícího výboru Programu mobility. Téma novelizace programu pak bylo pravidelně diskutováno na všech zasedáních Řídícího výboru a Hodnotitelské komise.

Základním požadavkem vyllynuvším z uskutečněných jednání bylo zjednodušení administrativního procesu pro předkladatele záměrů bezbariérových tras, který by mohl být dosažen v případě poskytování finančních příspěvků jedním výplatním místem. Převzetí financování záměrů jedním z rezortů (např. MMR) se však ukázalo jako neproveditelné, a to z důvodu kolize s kompetenčním zákonem a zákonem o rozpočtových pravidlech. Proto je v navrženém usnesení zachován stávající způsob financování záměrů bezbariérových tras.

Je navrženo zachovat rovněž dva základní okruhy financování, a to odstraňování bariér v budovách a zpřístupňování dopravy. Prostředky Vládního plánu budou uvolňovány zpravidla na realizaci ucelených bezbariérových tras, nebudou financovány jednotlivé, na bezbariérovou trasu nenapojené projekty (s výjimkou budov škol a školských zařízení – viz dále).

Zároveň s přijetím nového Vládního plánu bylo přistoupeno rovněž k novelizaci Programu mobility. Navržené změny vyplývají především z potřeb již téměř desetileté praxe fungování programu. V následujícím výčtu jsou uvedeny nejpodstatnější změny týkající se jak Programu mobility, tak Vládního plánu. Jedná se o:

- Úpravu systematického členění Programu mobility a Vládního plánu. Tyto změny zahrnují jednak sjednocení systematického členění obou dokumentů, dále dochází k logičtějším uspořádání v rámci jednotlivých skupin budov, ve kterých jsou v rámci Programu mobility odstraňovány bariéry.
- Aktualizaci používaných pojmů (vynětí hospodářských organizací jako příjemců finanční podpory v rámci Programu mobility, z důvodu zániku tohoto typu právnické osoby, nahrazení pojmu „zdravotnická zařízení“ pojmem „zařízení zdravotních služeb“ apod.).

- Umožnění financování bezbariérových úprav škol a školských zařízení bez přímé návaznosti na bezbariérovou trasu, a to z důvodu zcela zásadního významu zpřístupňování škol a školských zařízení ve vztahu k integrovanému vzdělávání. Naprostá většina rodičů dětí, které tato zařízení navštěvují, zajišťuje dopravu do školy osobním automobilem. Proto se v případě škol nebude do budoucna bezpodmínečně vyžadovat napojení na bezbariérovou trasu, ale postačí například, pokud bude před školou vyhrazené parkovací stání.
- Vynětí Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního ze seznamu institucí, které se podílí na financování záměrů bezbariérových tras. Důvodem je skutečnost, že se tato instituce od roku 2009 nepodílela na financování žádného projektu schváleného v rámci Programu mobility (resp. nebyla vyzvána žádnou obcí, aby se do programu zapojila), před rokem 2009 se podílel na financování pouze 5 dílčích projektů.
- Stanovení částky 10 mil. Kč pro Ministerstvo dopravy. Ministerstvu dopravy nebyla jako jedinému rezortu zapojenému do Programu mobility stanovena částka, kterou má ze svého rozpočtu na financování Programu mobility vyčlenit. Novelou bude úprava pro všechny rezorty sjednocena.
- Úprava náležitostí formuláře pro podávání záměrů bezbariérových tras. Dle navržené úpravy bude celá textová část záměru přesunuta do formuláře ve formátu xls. To umožní jednotnější strukturu podávaných záměrů, čímž dojde ke zjednodušení při jejich posuzování.
- Omezení harmonogramu realizace záměrů na dobu tří let. K tomuto omezení bylo přistoupeno na základě zkušeností z minulosti. Pokud byl záměr plánován na delší dobu, bylo pravidlem, že záměr nebyl realizován celý, a to ať už z důvodů změny priorit vedení města či personálních obměn na příslušných místech.
- Do Programu mobility je doplněno opatření „5.4 Rozšíření záměru“. Důvodem pro toto doplnění je skutečnost, že za dobu existence Programu mobility se jej řada měst a obcí zúčastňuje opakovaně a systém bezbariérových tras rozšiřuje. Výslovně se tedy zakotvuje postup pro tyto případy. Rovněž tohoto ustanovení využijí města a obce, která chtějí záměr realizovat v časovém horizontu delším než 3 roky (viz výše).
- Dále se upřesňuje, co se rozumí pojmem „Odstraňování bariér v budovách“ tak, aby žadatelé, kterými jsou zpravidla starostové či pověřeni úředníci, mohli již ve stádiu přípravy záměru vyhodnotit alespoň rámcově finanční náročnost akce, popřípadě mohli zhodnotit, zda některé objekty již bezbariérovému užívání plně vyhovují.

Vzhledem ke skutečnosti, že v Programu mobility došlo k systematickému přesunu částí textu, bylo by původní znění s vyznačením navržených změn značně

nepřehledné. Z tohoto důvodu je předloženo pouze nově navržené znění Programu mobility. V části IV. předkládaného materiálu je přiloženo shrnutí dosavadní realizace Programu mobility od roku 2005, včetně jeho konkrétních pozitivních dopadů.

Přijetím navrhovaného usnesení nedojde ke zvýšení výdajů ze státního rozpočtu, rezorty a instituce dle Vládního plánu vyčlení požadované prostředky v rámci svých rozpočtových kapitol tak, jak tomu bylo dopsud.

Předkládaný materiál nemá negativní dopady na podnikatelské prostředí, rovnost mužů a žen ani na životní prostředí, má pozitivní dopady ve vztahu k osobám se zdravotním postižením a osobám se sníženou schopností pohybu a orientace.

Předkládaný materiál byl dne... rozeslán dopisem ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, č. j. 6361/2014-VVZ, do mezirezortního připomínkového řízení.

Přehled všech uplatněných připomínek a způsob jejich vypořádání je uveden v části č. IV. materiálu.